

An Bhruiséil, 10 Aibreán 2024
(OR. en, hr, hu, pl)

Comhad Idirinstitiúideach:
2021/0426(COD)

8083/24
ADD 1 REV 2

CODEC 871
ENER 152
ENV 351
TRANS 174
ECOFIN 347
RECH 131

NÓTA MAIDIR LE MÍR "I/A"

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	Coiste na mBuanionadaithe/An Chomhairle
Ábhar:	Dréacht-TREOIR Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE maidir le feidhmíocht fuinnimh foirgneamh (athmhúnlú) (an chéad léamh) - Glacadh an ghnímh reachtaigh = Ráitis

Ráiteas ón gCróit

Tá Poblacht na Cróite tiomanta i gcónaí do na cuspóirí aeráidneodrachta a bhaint amach gan dochar do na huaillmhianta a leagtar amach sa togra reachtach. Is díol sásaimh dúinn na forálacha maidir le hathchóiriú foirgneamh a ndearnadh damáiste dóibh de dheasca tubaistí nádúrtha, ar forálacha iad a bhfuil tábhacht ar leith ag baint leo do Phoblacht na Cróite i ngeall ar an atógáil a rinneadh tar éis na gcreathanna talún in 2020.

Mar sin féin, tá forchoimeádais láidre fós againn maidir le téacs deiridh an togra agus nílimid suite de go n-áiritheofar leis an togra le haghaidh athmhúnlú ar an Treoir maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh go mbainfear amach ar bhealach iomchuí na spriocanna uailmhianacha a leagtar síos agus beimid ag staonadh dá bhri sin i nglacadh an ghnímh.

Measann Poblacht na Cróite gur cheart a lua go soiléir in athmhúnlú na Treorach gurb é is aidhm di stoc náisiúnta foirgneamh dícharbónaithe a bhaint amach agus stoc foirgneamh astaíochtaí nialasacha (ZEB) a bhaint amach faoi 2050, ós rud é nach mbeifear in ann gach foirgneamh a athchóiriú ar chaighdeán na bhfoirgneamh astaíochtaí nialasacha; i gcás roinnt foirgneamh, níl sé indéanta ar bhonn teicniúil ná inmharthanach ó thaobh na heacnamúlachta de caighdeán ZEB a bhaint amach. Ba cheart gur cuspóir táscach a bheadh i gcaighdeán ZEB a bhaint amach.

Tá sé tábhachtach a thuiscint nach bhfuil na huailmhianta a leagtar amach maidir leis na híoschaighdeáin feidhmíochta fuinnimh d'fhoirgnimh neamhchónaithe á gcur i gceist againn. Tá forálacha in athmhúnlú na Treorach maidir le hathchóiriú foirgneamh a ndearnadh damáiste dóibh de dheasca tubaistí nádúrtha, rud a fhágfaidh gur níos inghlactha a bheidh sé do Phoblacht na Cróite a cuid oibleagáidí faoi Airteagal 9(1) a chomhlíonadh ná mar a bheadh sé faoi chur chuige ginearálta. Cuirfear solúbthacht ar fáil freisin leis na forálacha sin do na Ballstáit a mbeidh tionchar ag tubaistí nádúrtha orthu amach anseo. Mar sin féin, i ndáil leis an gcóras foriomlán chun athchóiriú fuinnimh foirgneamh neamhchónaithe a chur chun cinn in Airteagal 9(1) trí íoschaighdeáin feidhmíochta fuinnimh bunaithe, ní mheasann Poblacht na Cróite é a bheith sách leorbhunaithe fós agus roinnt gnéithe den togra deiridh níl siad inoibrithe ná pragmatach.

Tá iarrtha ag Poblacht na Cróite go córasach go dtabharfaí isteach cur chuige malartach maidir le híoschaighdeáin feidhmíochta fuinnimh d'fhoirgnimh neamhchónaithe (de réir phrionsabail chur chuige na conaire d'fhoirgnimh chónaithe) lena bhféadfaí na tosaíochtaí athchóirithe a oiriúnú ar bhealach suntasach d'imthosca náisiúnta gan an uaillmhian a laghdú.

Ba mhaith linn a chur in iúl freisin maidir leis an sainmhíniú ar athchóiriú domhain in Airteagal 2, nach léir go bhfuil sé bunaithe ar fhuinneamh a shábháil, agus go bhféadfaí coinníollacha fabhracha maoiniúcháin a thabhairt le haghaidh athchóirithe nach athchóiriú domhain i ndáiríre iad.

Féadfaidh Poblacht na Cróite tacú le forálacha Airteagal 14 maidir le soghluaisteacht inbhuanaithe d'fhoirgnimh nua, ach measann sí go bhfuil na forálacha d'fhoirgnimh atá ann cheana ródhian agus go mbeadh sé deacair iad a chur chun feidhme.

Ráiteas ón Ungáir

Tacaíonn an Ungáir leis an aistriú go haeráidneodracht agus tá sí tiomanta do bhearta éifeachtacha a dhéanamh ina leith lena ndéanfaí an indéantacht eacnamaíoch agus sóisialta a chur san áireamh, agus lena n-áiritheofaí slándáil an tsoláthair fuinnimh agus inacmhainneacht na gcostas fuinnimh.

Ag an am céanna, is údar inní dúinn an oibleagáid maidir le fuinneamh gréine a shuiteáil i bhfoirgnimh, an toirmeasc ar fhóirdheontais le haghaidh coirí gáis nádúrtha le sprioc-am gearr, agus na spriocanna don tomhaltas fuinnimh a laghdú i bhfoirgnimh chónaithe le sprioc-amanna gearra. Creidimid go bhforchuirfidh forálacha na Treorach seo ualach eacnamaíoch agus sóisialta díreireach ar an Ungáir, nach féidir na cuspóirí a chur chun feidhme ar bhealach costéifeachtach, agus nach féidir na sprioc-amanna a leagadh amach a bhaint amach.

Meabhraímid, go gcaithfear, leis an dícharbónú luathaithe a dhéanfar ar an stoc foirgneamh faoi 2040, sonraíochtaí agus seasaimh tosaigh dhifriúla na mBallstát a chur san áireamh.

De bharr na n-ábhar inní thuasluaite, ní féidir leis an Ungáir tacú leis an téacs comhréitigh críochnaitheach.

Ráiteas ó Mhálta

Tá Málta lántiomanta i gcónaí d'uailmhianta aeráide agus fuinnimh an Aontais a bhaint amach. Creideann Málta gur tháinig na comhreachtóirí ar an gcomhréiteach is fearr is féidir in athmhúnlú na Treorach maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh agus, chuige sin, tacaíonn Málta lena ghlacadh.

Mar sin féin, tugann Málta dá aire go mbeidh roinnt dúshlán ag baint le cur chun feidhme na Treorach, go háirithe dúshlán de chineál teicniúil agus eacnamaíoch chun na spriocanna a comhaontaíodh a bhaint amach. Beidh sé an-deacair gach foirgneamh a athchóiriú chun caighdeán na bhfoirgneamh astaíochtaí nialasacha a chomhlíonadh. Thairis sin, le haghaidh cineálacha áirithe foirgneamh, lena n-áirítear óstáin, tithe do dhaoine scothaosta agus foirgnimh mheánairde agus foirgnimh ardstórácha, chun roinnt samplaí a lua, tá an indéantacht theicniúil agus an inmharthanacht eacnamaíoch an-íseal fiú leis an infheistíocht is fearr is féidir ó thaobh costais de i mbearta éifeachtúlachta fuinnimh.

Má dhéantar foinsí fuinnimh gréine in-athnuaite a shuiteáil ar bhealach éigeantach i ngach foirgneamh nach foirgneamh cónaithe é, beifear ag teacht salach ar cheanglais dlí agus pleanála, rud a d'fhéadfadh teorainn a chur ar na háiteanna inar féidir iad a shuiteáil mar gheall ar fhadhbanna úinéireachta, úsáid aerspáis, chomh maith le dlús na forbartha, ar ceist ar leith é i Limistéir Chaomhantais Uirbeacha.

Ráiteas ón bPolainn

Aontaíonn Poblacht na Polainne go bhfuil an éifeachtúlacht fuinnimh, lena n-áirítear feabhas a chur ar éifeachtúlacht fuinnimh foirgneamh, ríthábhachtach mar uirlis chun spriocanna laghdaithe astaíochtaí a bhaint amach, slándáil an tsoláthair fuinnimh a fheabhsú, spleáchas an Aontais Eorpaigh ar allmhairí breosla a laghdú agus custaiméirí deiridh a chosaint.

Tuigeann an Pholainn an dearcadh cuiditheach atá acu siúd a bhfuil baint acu leis an Treoir a chaibidliú d'fhonn réitigh níos réalaíocha a aimsiú. Tá na himeachtaí sin, go háirithe a mhéid a bhaineann leis na forálacha maidir le téamh ceantair, na sainmhínithe a úsáidtear agus na ceanglais atá pleanáilte le haghaidh foirgneamh, tar éis imeacht ó na réitigh is srianta a bhí ann ar dtús agus nár ghlac an Pholainn leo. Tuigeann an Pholainn na comhréitigh a baineadh amach, agus an indéantacht theicniúil agus an inmharthanacht eacnamaíoch á gcur san áireamh.

Ag an am céanna, tá ardriosca sainaitheanta ag an bPolainn i ndáil leis na spriocanna a leagtar amach sa Treoir nua maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh, go háirithe a mhéid a bhaineann le nuachóiriú foirgneamh sa chiall is leithne. Dar leis an bPolainn, leis na leibhéil fhoriomlána uaillmhéine atá beartaithe, níl an indéantacht á cur go hiomlán san áireamh, ná an ghéarchéim eacnamaíoch reatha ach oiread, ar cheart an éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun feidhme go príomha lena linn trí úsáid a bhaint as na bearta is costéifeachtaí dá bhfuil ann. Ina seasaimh, tá Poblacht na Polainne tar éis béim a leagan arís agus arís eile ar an gcaoi a bhféadfadh tionchair eacnamaíocha dhiúltacha a bheith ann más ró-ard na spriocanna agus mura gcuirtear tréithe eacnamaíochta na mBallstát san áireamh.

Measann an Pholainn, dá bhrí sin, go dtéann na spriocanna a comhaontaíodh agus na bearta atá le déanamh chun iad a bhaint amach thar a bhfuil indéanta agus fiú beagnach dodhéanta a bhaint amach, i bhfianaise imthosca náisiúnta na Polainne, struchtúr a geilleagair, a cothromaíochta fuinnimh agus na bhféidearthachtaí atá ar fáil dá pobail. Creidimid go daingean nach féidir na spriocanna nua coigiltis a bhaint amach ar bhealach costéifeachtach (níl aon amhras ach go mbeidh an tacaíocht airgeadais ó chistí Eorpacha ina mórchabhair chun na cuspóirí a bhaint amach, ach beidh rioscaí ollmhóra fós ann maidir le hinfhaighteacht ábhar tógála, oibrithe láimhe agus méaduithe ar phraghsanna de bharr cláir éigeantacha nuachóirithe).

Mar sin féin, déanfaidh an Pholainn gach iarracht na spriocanna coigiltis fuinnimh a bhaint amach, agus ag an am céanna cloífidh sí go docht leis an seasamh nár cheart go ndéanfaí slí bheatha ná folláine líonta tí agus gnólachtaí a chur i mbaol de bharr na bearta a bheidh le glacadh.

Ráiteas ón tSlóvaic

Leis an ráiteas seo, dearbhaíonn Poblacht na Slóvaice go bhfuil sí ag staonadh ón vótáil ar athmhúnlú na Treorach maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh.

Aithníonn Poblacht na Slóvaice a thábhachtaí atá an Treoir maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh i bpróiseas dícharbónaithe an stoic foirgneamh suas go dtí 2050 agus an gá atá le dlús a chur leis na hathchóirithe costéifeachtúla atá cothrom ar bhonn sóisialta lena bhféachtar le caighdeán maireachtála na saoránach a chosaint.

Measann Poblacht na Slóvaice, áfach, go bhfuil uaillmhian réimeas na conaire a leagtar síos in Airteagal 9 den Treoir maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh (athmhúnlú) ró-dhian ó thaobh luais agus ama de, go háirithe i gcás an stoic foirgneamh cónaithe, i bhfianaise gur stoic úinéir-áitithe bunáite an stoic foirgneamh cónaithe. D'fhéadfadh iarmhairtí tromchúiseacha sóisialta a bheith ag an uaillmhian sin. Cuireann an tSlóvaic in aghaidh na n-éileamh míréasúnta ar an athchóiriú a bheith i gceangal leis an scéim pionóis d'úinéirí tí.

Is cúis mhór inní do Phoblacht na Slóvaice go bhfuil sé beartaithe deireadh a chur de réir a chéile le coirí breosla iontaise faoi 2040 i dteaghlaigh, i bhfianaise an ghá le soláthar fuinnimh a choimirciú i dtéamh do theaghlaigh.

Tacaíonn Poblacht na Slóvaice go láidir le cur chuige comhionann maidir le himscaradh na dteicneolaíochtaí fuinnimh in-athnuaite uile atá ar fáil i bhfoirgnimh.

Mar sin féin, déanfaidh Poblacht na Slóvaice iarrachtaí breise chun foinsí airgeadais an úinéara tí a shlógadh mar aon lena ndreasacht chun athchóiriú fuinnimh a dhéanamh, agus na cearta bunúsacha á n-urramú aici ag an am céanna.

Ráiteas ón tSualainn

Tá ról tábhachtach ag foirgnimh i gcórais fuinnimh agus, dá bhrí sin, san aistriú fuinnimh. Is díol sásaimh don tSualainn an uaillmhian feabhas a chur ar fheidhmíocht fuinnimh foirgneamh san Aontas chun go rannchuideoidh an earnáil leis an sprioc fhadtéarmach maidir le haeráidneodracht a bhaint amach faoi 2050.

Sa chaibidlíocht, d'áitigh an tSualainn nár cheart ceanglais ró-mhionsonraithe a bheith ann gan aird leordhóthanach a thabhairt ar choinníollacha náisiúnta éagsúla. Ní hamháin go mbeadh cur chuige mar sin neamhéifeachtúil ó thaobh costais de ach d'fhéadfadh iarmhairtí eacnamaíocha forleathana neamh-inmhianaithe a bheith ann do theaghlaigh aonair agus do ghnólachtaí aonair mar thoradh air sin.

Is mór ag an tSualainn na feabhsuithe a rinneadh ar an téacs deiridh, lena n-áirítear go bhféadfadh na Ballstáit iarrachtaí luatha agus an sciar íseal d'úsáid fuinnimh iontaise atá ann cheana féin in earnáil na bhfoirgneamh cónaithe a chur san áireamh i gcomhréir le hAirteagal 9(2).

Is oth leis an tSualainn go bhfuil na forálacha maidir le grianfhuinneamh fós doiléir agus ró-mhionsonraithe. Tá ionradaíocht íseal gréine ag an tSualainn le linn mhíonna an gheimhridh, nuair a bhíonn an t-éileamh fuinnimh is airde ann.

Tá an tSualainn tiomanta go hiomlán d'aistriú glas a bhaint amach ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal an Aontais araon.